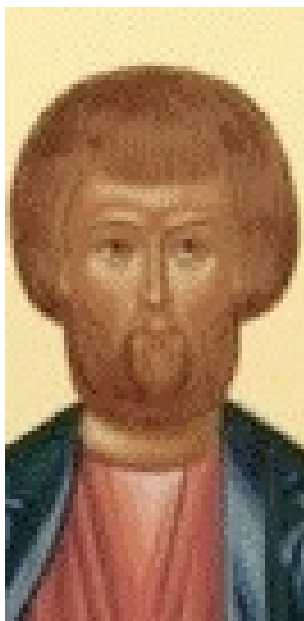

Вяра

31.05 по еретическия, †18 май по църковния календар - Св. мъченици Теодот Анкирски и седемте свети девици: Фаина, Клавдия, Матрона, Текуса, Юлия, Александра и Евфрасия. Св. мъченици Петър, Дионисий, Андрей, Павел, Христина, Ираклий, Павлин и Венедим

Страдание на свети мъченик Теодот и на седемте свети девици: Фаина, Клавдия, Матрона, Текуса, Юлия, Александра и Евфрасия († 303 г.)

*Свети мъченик
Теодот*

Като получих от светия мъченик Теодот множество благодеяния - пише Нил, автор на житието на светия мъченик, - аз се считам задължен не само с думи да похваля мъченическите му подвизи, но да му благодаря и на дело. И макар че нито със слово, нито с дело мога да изпълня това в

съвършенство, ще се постарая да направя което е по силите ми, защото ми се струва твърде необходимо животът и страданията на свети мъченик Теодот да бъдат описани в книга, за сведение на боголюбивите християни и за тяхна духовна полза. Някои казват за него, че първоначално той е живял така, както живеят повечето грешни хора на този свят, грижейки се да придобие светски блага. Казват, че като встъпил в законен брак, той купил странноприемница, за да печели богатство. Обаче мъченическият му подвиг увенчава и украсява целия му живот. Нека говорят за него каквото си искат, а аз ще разкажа това, което, като свидетел на живота му, съм видял с очите си, ще предам също и тези беседи, с които бях удостоен от светеца.

Теодот извършил множество добри дела много време преди мъченическия си подвиг. Така той по всякакъв начин се борел срещу плътските пожелания; въпреки че пребивавал в законно съпружество, той водел борба с плътта си, като я покорявал на духа, съгласно апостолското слово: “ония, които имат жена, да бъдат като че нямат”. Светецът дотолкова преуспял в тази добродетел, че би могъл да стане учител по чистота и целомъдрие на мнозина други. Той по всякакъв начин се въздържал от сластолюбие и от всяка греховна нечистота и подчинявал тялото си на духа чрез пост и въздържание. Считайки поста за начало и основа на всяко добро дело, светецът се въоръжавал с него като с щит, готвейки се за духовна битка. Теодот считал умъртвяването на тялото за дълг на всеки християнин, а жаждата за богатство и придобиването на имоти побеждавал с раздаване на всичките си богатства на бедните. Поучително в житието му е това, че той, макар и да притежавал странноприемница, извършвал богата духовна търговия и придобил за Бога много човешки души. Причината за това била, че свети Теодот под вида на съдържател на странноприемница изпълнявал длъжността на апостол: със

своите боговдъхновени беседи той привлякъл към Христа много елини и иудеи и обърнал много грешници към покаяние за греховете им. Той притежавал и дар да изцелява недъзи: с възлагане на ръце и с молитва излекувал много телесни болести, а със словото си изцелявал душевните рани.

Поводът да пострада за Христовото име бил следният. Един управител, на име Теотекн, приел под властта си областта Анкира галатийска. Този управител бил много жесток и нечестив човек. Той се развличал с кървави зрелища и убийства, а безчестието му било толкова голямо, че трудно би могло да се опише с думи. Като приемал службата на управител от император Диоклетиан, Теотекн му обещал за кратко време да обърне християните, живеещи в Анкира, в езичество.

И наистина, когато Теотекн пристигнал в Анкира, само от новината за пристигането му християните изпаднали в такъв страх и ужас, че избягали оттам. Селището запустяло, а пустините и планините се изпълнили с бегълци. Теотекн изпращал един след друг много вестоносци от негово име, които обикаляли навсякъде и известявали строгата заповед на императора да се разрушават християнските църкви и да се изравняват със земята, а всички, изповядващи Христовото име, да бъдат оковани във вериги и хвърлени в затвор, където да очакват жестоки мъчения. Имуществото на християните подлежало на отнемане и разграбване. По онова време Христовата Църква приличала на кораб, бедстващ сред огромни вълни и застрашен от потапяне в морските дълбини, тъй като нечестивите езичници нападали домовете на християните, разграбвали имуществото им, без никакъв срам извеждали от домовете им мъже и жени, юноши и девици и ги влачели или към местата на своите нечестиви жертвоприношения, или към затвора. Трудно е да се опишат всички беди, които християните били принудени да понесат по

онова време. Поради страх от мъчения много свещеници бягали от храмовете си, вратите на църквите оставали отворени; а самите бегълци не могли да намерят място, където да се скрият от преследването на езичниците. Когато имуществото на християните било разграбено, настъпил глад, толкова тежък, колкото и мъченията от езичниците. Тогава мнозина от криещите се в планините и пустините християни, като нямали сили да понесат мъките на гладната смърт, отивали при езичниците и се предавали в ръцете им, като се надявали на милост от тяхна страна. Тежко било тогава на всички бегълци, опитващи се да намерят приют за себе си в пустините и планините; но най-тежко било за тези от християните, които по-рано живеели в охолство и изобилие и не изпитвали никаква нужда. Сега на тях им се налагало да се хранят с корени и различни треви, които намирали в пустинята.

Именно през това време блаженият Теодот се потрудил твърде много за изпълнение на Господните заповеди, като без страх се излагал на много опасности. Той станал гостилничар не за да придобие злато, както казват някои, но купил странноприемницата, за да може в нея да предоставя убежище и отдых на всички гонени християни. Освен това той полагал големи грижи за окованите във вериги; скривал при себе си християните, спасили се чрез бягство от мъчителите езичници; хранел всички християни, криещи се по планините и пустините; погребвал тайно телата на светите мъченици, изхвърлени от езичниците за храна на кучета, зверове и птици (управителят заповядал да се наказват със смърт тези християни, които погребвали телата на братята си; затова блаженият Теодот ги вземал тайно и тайно го погребвал). По този начин домът на свети Теодот бил и странноприемница, и убежище за християните, тъй като Теодот, известен като гостилничар, не събуждал подозрение сред езичниците, че е

християнин. И светецът станал всичко за всички: покровител за гонените, даващ храна за гладните, лекар за боледуващите, а за съмняващите се - здрава опора, учител на вярата и благочестието, наставник в богоугодния живот и подбудител към мъченически подвиг.

През това време нечестивият управител Теотекн заповядал всяка храна и всяко питие, продавани по пазарите, да се поръсват с идоложертвена кръв. Той направил това заради християните, като искал да ги принуди, макар и против волята им, да вкусят осквернена с идоложертвена кръв храна. В резултат на това, в християнските храмове станало невъзможно да се принасят жертви на истинния Бог, тъй като в целия град нямало хляб и вино, неосквернени от езичниците. Като узнал за това, Теодот започнал да раздава на бедните пшеница и вино, купени от него по-рано и намиращи се в дома му в изобилие. Като раздавал навсякъде храна и питие и като хранел много християни при себе си, Теодот уподобил странноприемницата си на Ноевия ковчег, спасил от водите на потопа всички намиращи се в него. И тъй, както в дните на Ной никой не успял да се спаси от водите на потопа, освен тези, които се намирали в Ноевия ковчег, така и сега в нашия град (казва авторът на житието на свети Теодот), никой от християните не би могъл да се запази от оскверняване с идоложертвени гнусотии, ако не ходеше в Теодотовия дом. По този начин домът на Теодот се превърнал едновременно и в странноприемница, и в молитвен храм, и в олтар за Божиите иереи, които извършвали тук безкръвната Божествена Жертва. Всички прибегвали към Теодотовия дом като към кораб по време на потоп. Такова било гостилничарството на блажения Теодот, такава била неговата търговия и придобивка. Но стига за това. Да разкажем и за другите деяния на светия мъченик.

През време на това гонение срещу християните един приятел на Теодот, на име Виктор, бил хванат от езичниците

по следния повод: някои от жреците на Артемида наклеветили Виктор пред управителя, че е похулил тяхната богиня, като казал, че Аполон изнасиллил едноутробната си сестра Артемида и я осквернил пред жертвеника на остров Делос, и като отбелязал, че елините би трябвало да се срамуват от такива богове блудници, позволяващи си да вършат мерзки дела, за които целомъдрените хора не искат и да чуят. Като хванал оклеветения по този начин Виктор, управителят заповядал да го затворят в тъмницата. Много елини идвали при затворника и го убеждавали с ласкателства:

- Изпълни заповедта на управителя. Тогава ще бъдеш удостоен с голяма чест, ще станеш приятел на императора, ще получиш от него много и различни богатства и ще живееш в царските палати. Но ако не послушаш управителя, помисли за това, какви мъки те очакват; тогава целият ти дом и имущество ще бъдат разграбени, всичките ти роднини ще бъдат избити, а тялото ти, след много жестоки мъчения ще бъде предадено на горчива смърт и ще бъде изхвърлено за храна на кучетата.

Тези и много други неща казали те на Виктор.

А пазителят на благочестието Теодот дошъл през нощта в затвора при Виктор и му вдъхнал сили за предстоящия подвиг, като му казал:

- Викторе, в никакъв случай не слушай ласкателните думи, които ти казват нечестивите езичници, не приемай лукавия им съвет, не ходи по пътя им, не ни оставяй, не предпочитай сквернотата и безчестието пред целомъдрието и не обичай неправдата повече от правдата. Не прави това, приятелю мой! Не прави това, като знаеш, че тези нечестивци със своите лукави и лъжливи обещания се стараят да те въвлекат в гибел. Нали с подобни обещания иудеите прелъстиха предателя Иуда? Донесоха ли му полза тридесетте сребърника, които той

получи от тях? Нищо друго не придоби за себе си с тези пари, освен въже, с което се обеси. Никога не си помисляй, че от злите ще получиш нещо добро, тъй като техните обещания ти приготвят вечна смърт.

С тези и други подобни думи свети Теодот укрепвал Виктор в благочестието. И наистина, Виктор мъжествено претърпявал изпитанията дотогава, докато помнел думите, с които го убеждавал свети Теодот. Всички, които наблюдавали страданията на светеца, възхваляли славния му подвиг. Когато наближил краят на подвига и настъпило времето да напусне този свят, Виктор помолил мъчителя да прекрати за малко страданията, за да има време да размисли в уединение. Слугите на управителя веднага прекратили изтезанието и отвели Виктор в затвора. Но Виктор умрял от раните си, като оставил в неизвестност края на своето изповедничество.

След това блаженият Теодот тръгнал към едно селище, наречено Малос, отстоящо на четиринадесет стадия от града, защото разбрал, че там завършил мъченическият си подвиг и бил хвърлен в реката, наречена Галиос, светият мъченик Валент, пострадал по-рано в Мидикини. Теодот тръгнал към това селище, но не влязъл в него, а се спрял близо, до реката, на разстояние две поприща от селището. Като намерил мощите на светия мъченик, Теодот ги погребал с чест. Когато се връщал, срещнал група християни, които, като го видели, много му благодарили, като на благодетел на всички християни. Те му благодарили особено за това, че когато бил разрушен храмът на Артемида, тези християни били предадени на управителя, за да ги изтезава, но Теодот след много тичане успял да ги изкупи, и то на немалка цена. Ето затова сега християните му се поклонили, поздравили го и му благодарили сърдечно. Светецът, като изразил радостта си от срещата си с тях, им предложил да хапнат заедно. Като се спрели на един красив хълм, те седнали на тревата. На този

хълм растели множество красиви дървета, имало много цветя, а във въздуха се носело сладкозвучното пеене на птици. Преди да започнат да се хранят, светецът изпратил двама от християните в селището, за да потърсят свещеник, който би благословил трапезата и би вкусил заедно с тях от храната, а след това би благословил пътуването им с обичайните молитви (трябва да се отбележи, че свети Теодот имал навик винаги да се храни с благословение от свещеник и дори, ако е било възможно, в негово присъствие). Когато двамата пратеници се приближили към селището, видели свещеника, който излизал от църквата след отслужването на шестия час. Но те не знаели, че този човек е презвитерът на селището. Като забелязал, че селските кучета лаели силно срещу пътниците, свещеникът се приближил и като разгонил кучетата, поздравил пътниците, а после ги попитал:

- Вие християни ли сте? Ако сте християни, влезте в дома ми, за да се развеселим с любов в Христа.

Те му отговорили:

- Да, ние сме християни и търсим християни.

Свещеникът, като се усмихнал, си казал вътрешно:

- Фронтон! (това било името му). Виждаш ли как се сбъдват сънните ти видения!

След това се обърнал към пътниците и им казал:

- Тази нощ ми се явиха насън двама мъже, които много приличаха на вас. Те ми казаха: "Ние донесохме съкровище на това място". И тъй като ми се струва, че вие много приличате на тези мъже, кажете: Какво съкровище носите със себе си?

Мъжете отговорили:

- Наистина, с нас е един мъж, блаженият Теодот, който е

много по-скъпоценен от всяко съкровище. Ако искаш, можеш да го видиш, но първо ни покажи свещеника на това селище.

Той им отговорил:

- Аз съм този, когото търсите. Да идем и да доведем в дома ми Божия човек.

След това всички се отправили към свети Теодот.

Когато свещеникът видял Теодот, го поздравил с любов, поздравил и останалите християни, а след това започнал да ги умолява да дойдат в неговия дом. Но Теодот отказал да отиде и казал:

- Аз бързам да пристигна в града колкото се може по-скоро, тъй като сега за християните е настъпил голям подвиг. Затова аз съм длъжен, според силите си, да послужа на моите братя, намиращи се в беда и в голяма опасност.

След това свещеникът благословил трапезата, като отправил молитва към Бога, и всички седнали да се хранят. След като приключили с обяда, свети Теодот казал на презвитера с усмивка:

- Колко е красиво това място и колко е подходящо за погребване на свети мощи!

Свещеникът му отговорил:

- Постарай се да намериш честни мощи за това място!

Свети Теодот отговорил:

- Отче, постарай се само да построиш на това място молитвен храм, в който биха могли да се поставят и скоро ще ти бъдат донесени мъченически мощи.

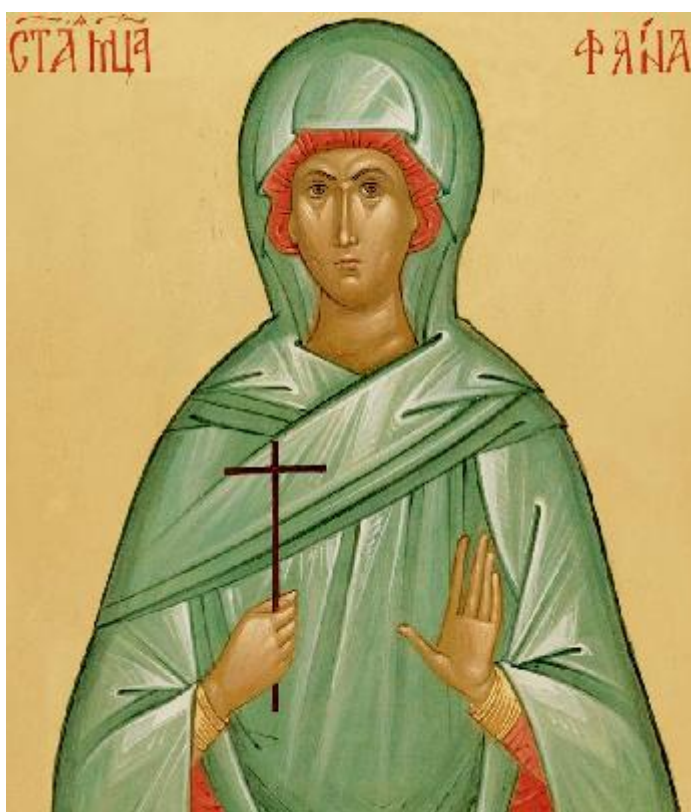
След това светецът свалил пръстен от ръката си и като го

подал на свещеника, казал:

- Господ да бъде Свидетел между мен и теб, че скоро тук ще бъдат донесени мъченически мощи.

Като казал това, светецът пророчески предсказал, че на това място ще бъдат положени неговите мощи, тъй като от цялата си душа се стремял към мъченически подвиг.

След това свети Теодот се върнал в града и заварил дома си опустошен и разрушен, като след голямо земетресение.

В този град живеели седем благочестиви девици, възпитани от ранни години в благочестие и страх Божий, пазещи телесна и душевна чистота и сгодили се за нетления и безсмъртен Жених, Христос, Сина Божий. Като водели благочестив и богоугоден живот, тези девици достигнали старост. Най-възрастната от тях - Текуса, била леля на свети Теодот.

Като хванал тези свети деви,

управителят ги предал на множество различни мъчения; но тъй като мъченията не успели да разколебят вярата им, управителят ги изпратил при едни блудни младежи, за да ги осквернят, като ги оскърбявал и хулел християнското благочестие. Когато девиците били водени към мястото, където щели да бъдат осквернени, като въздъхнали от дълбочината на сърцето си, вдигнали очи към небето, вдигнали нагоре ръце и започнали да се молят на Бога със следните думи:

- Господи Иисусе Христе! Ти знаеш с какво внимание и усърдие ние запазихме девството си дотогава, докато това беше в наша власт. Но ето, сега безсрамни младежи получиха власт над нашите тела. Запази ни чисти по начин, който Ти сам знаеш.

Докато светите девици се молели със сълзи на Бога, един безсрамен младеж привлякъл към себе си най-възрастната от девиците, Текуса, с цел да я оскверни. А тя, като го хванала за краката, през сълзи му казала:

- Чедо! Каква наслада може да ти достави моето тяло, което, както сам виждаш, е изнурено от старост, пост, болести и изтезания? Аз съм вече на повече от седемдесет години. И другите ми сестри не са много по-млади от мен. Не ви прилича, като млади хора, да се докосвате до нашите почти мъртви тела, които скоро ще видите разкъсани и изядени от зверовете и птиците, тъй като управителят вече почти ни е осъдил на смърт. Не ни правете зло и ще получите награда за това от нашия Бог, Господ Иисус Христос.

Като казала това, света Текуса свалила кърпата от главата си и като показала на младежа посивялата си коса, му казала отново:

- Чедо! Засрами се, защото и ти имаш майка, която, ако е жива, предполагам, че е стара като мен; а ако е умряла, спомни си за нея, остави ни и ще получиш награда от нашия Владика Христос, защото надеждата на Него не е напразна.

Младежът и приятелите му изпитали жалост от думите на Текуса. Като се отказали от плътските си пожелания, те се разплакали и се отдръпнали от светите девици, без да им причинят никакво зло.

Когато Теотекн разбрал, че девиците не са осквернени, се

отказал от идеята за насилствено оскверняване и им заповядал да станат жрици на богинята Артемида, при което, задължението им било да измиват идоите в близкото езеро според езическия обичай.

Настъпил денят на измиването на идоите, който езичниците празнували много тържествено. Като поставили всеки идол в отделна колесница, езичниците всенародно, с песни и радостни възгледи, ги подкарали към езерото. По заповед на управителя поставили светите девии пред идоите - всяка от тях - в отделна колесница. Девииите били съблечени голи за забавление и поругание от езичниците. Всички граждани дошли на празника, за да чуят звуците на тръбите и кимвалите и пеенето на жени, вървящи по улиците с непокрити глави и разпуснати коси. От шума и тропота на хорската тълпа и от тръбните звуци се създавало усещане, като че ли цялата земя се разтърсва. Заедно с всички вървял и управителят Теотекн - рожба на ехидна и слуга на сатаната. Езичниците гледали голите девии, едни от тях се смеели, други се удивявали на търпението и мъжеството им, а някои, като ги съжелявали заради изнурените от рани тела, плачели от жал и се съкрушавали сърдечно.

През време на този нечестив празник, протичащ при описаните обстоятелства, свети Теодот изпаднал в голяма скръб заради светите девии, тъй като се боял, да не би някоя от тях, поради слабостта на женската природа, да отслабне в мъченическият подвиг и да загуби надежда за помощ от Господ Иисус Христос. Като размислял за това, Теодот започнал да се моли много усърдно за светите подвижници, като умолявал Бога да укрепи светите девии в подвига им. За да се помоли по-добре, той заедно с роднината си Полихроний, с младия Теодот, който също му бил сродник, и с други християни, се затворил в дома на един беден християнин, на име Теохарид, намиращ се близо до църквата, построена в чест на

патриарсите Авраам, Исаак и Иаков. Теодот и другите християни паднали на земята по очи и се молели от първия час на деня до шестия, докато жената на Теохарид не известила, че телата на честните девизи са потопени в езерото. Като чул тази вест, свети Теодот се приповдигнал малко, а след това, заставайки на колене, повдигнал ръце към небето и обливайки се със сълзи, като с дъждовни капки, се молил със следните думи:

- Благодаря Ти, Владико, за това, че чу гласа на моя плач и не остави сълзите ми напразни!

След това започнал да разпитва жената на Теохарид - по какъв начин девиците били потопени във водата и на кое място, до брега или в средата на реката. Тя му казала:

- Заедно с много други жени стоях близо до това място и видях, че управителят дълго убеждаваше девиците да служат на идолите, като ги измийт, и им обещаваше много дарове. Но той никак не успя да ги убеди, напротив, беше посрамен още повече от укорите на Текуса. А жреците на Артемида и Атина им предлагаха бели дрехи и украсени венци, за да извършат измиването на идолите, облечени в тях. Но девиците, като взеха тези дрехи и венци, ги хвърлиха на земята и започнаха да ги тъпчат с крака. Тогава управителят заповяда да им вържат по един тежък камък на шията и като ги натовари на лодка, заповяда да ги откарат на дълбоко място и да ги хвърлят във водата. Те бяха хвърлени във водата на два стадия от брега.

Като чул това, светецът до вечерта се съветвал с Полихроний и Теохарид по какъв начин да извадят от водата честните тела на светите мъченици, за да ги погребат. На залез слънце при тях дошъл един юноша християнин, на име Гликерий, който им казал, че управителят оставил до езерото войници на стража, като им заповядал да наблюдават някой да не вземе телата на

мъчениците от езерото. Като чул това, свети Теодот много се натъжил, тъй като сега за него ставало трудно да вземе телата заради стражата и поради тежките камъни, завързани за шиите на девиците. Камъните били толкова тежки, че едва ли би било възможно да се превозят с колесници. Вечерта Теодот се отправил към разположената наблизо църква на светите патриарси, чийто вход бил зазидан, за да не могат християните да влизат вътре. Като стигнал до църквата, светецът паднал пред нея и дълго се молил. След това станал и отишъл до входа на църквата, но като видял, че е зазидан, се спрял и отново почнал да се моли. Като чул някъде встрани от себе си викове и човешка реч и като помислил, че езичниците го преследват, светецът веднага се изправил и се върнал в дома на Теохарид. Там заспал за кратко време. Насън се явила леля му, света Текуса, и казала:

- Ти спиш, сине Теодоте, и ни най-малко не се грижиш за нас. Нима не помниш как те учех, когато беше още юноша? Не помниш ли как те ръководех в добродетелния живот, като бях за теб и баща, и майка? И докато бях жива, ти никога не си ме оскърбявал, но винаги ме почиташе като родна майка. Но ето сега, след смъртта, ти ме забрави, въпреки че беше длъжен да ми служиш до края на живота си. Моля те, не оставяй телата ни във водата, за да не станат храна на рибите, но се постарай по-бързо да ги извадиш, тъй като след два дни самият ти ще бъдеш удостоен с мъченически подвиг. Стани и иди при езерото, но се пази от предател.

Като казала това, светицата си отишла.

Като се събудил, Теодот разказал видението си на християните, намиращи се в къщата, и всички започнали със сълзи да молят Господ да им помогне да намерят телата на светите мъченици. А той, размисляйки върху видението, недоумявал какво означавали последните думи на Текуса:

“Пази се от предател”. Но по-късно тези думи се сбъднали, както ще стане ясно от разказаното.

Когато настъпило утрото, Теодот изпратил Гликерий и Теохарид да разузнаят на място и да получат повече сведения за войниците, стоящи до реката. Теодот предполагал, че те може да са си отишли, поради това, че в същия ден едичниците чествали празника на богинята Артемида. Пратениците се отправили към реката, но видели, че войниците са още там. Като се върнали, известили за това другите християни и всички прекарали този ден в пост и молитва. С настъпването на вечерта християните, без да са вкусили храна, се отправили към езерото, като носели със себе си остри сърпове, с които да прережат въжетата, завързани около шиите на светите мъченици. Било много тъмно, тъй като през тази нощ нямало нито луна, нито звезди. Когато приближили мястото, където се изпълнявали смъртните присъди над злодеите и разбойниците (а това място било толкова зловещо, че никой не се осмелявал да минава оттам след залез слънце; там се търкаляли трупове, кости, глави, отсечени от телата, а някои от главите били набити на колове), всички били обзети от голям страх. Но скоро придобили смелост, тъй като чули глас, който казал:

- Върви с дръзновение, Теодот!

Като изслушали тези думи с благоговение, всички се осенили с кръстния знак. И веднага във въздуха, на изток, се появил пресветъл кръст, излъчващ на всички страни светли лъчи. Като видели кръста, всички се зарадвали и ги обзел страх, а след това, като паднали на колене, се поклонили на светия кръст и се помолили на Господа. Като станали след молитвата, се отправили към езерото, но тъй като през това време небесното знамение на Честния кръст се скрило, отново станало толкова тъмно, че никой не можел да вижда другарите

си. През това време завалял дъжд, а пътят станал хлъзгав, което много затруднило движението. Тогава всички застанали на молитва, молейки от Бога помощ в тази беда. Веднага се появило светло кандило, което показвало пътя. Заедно с това, на свети Теодот се явили двама честни мъже в бели дрехи и с посивели коси и бради, които му казали:

- Дерзай, Теодот, защото нашият Господ и Бог Иисус Христос записа името ти в числото на мъчениците, след като чу горещата ти молитва за намирането на телата на Неговите свети невести. Ние сме ти изпратени на помощ от Него. Принадлежим към лика на тези отци, пред чиято църква се молеше миналата нощ. Когато стигнеш до езерото, там ще видиш мъченика Сосандър, който е въоръжен и изпълва със страх и прогонва войниците, охраняващи езерото. Само че не трябваше да водиш със себе си предател.

Като казали това, светиите станали невидими.

Свети Теодот така и не разбрал кой от вървящите с него бил предател.

Като вървели след явилото се кандило, всички се приближили до езерото. В този момент се разнесе гръм, блеснала мълния, завалял силен дъжд и започнала страшна буря. Войниците, стоящи на брега на езерото, се изплашили и избягали. При това те се изплашили не толкова от гръмотевиците и бурята, колкото от едно страшно видение. Те видели много голям мъж, който държал в ръцете си броня, щит и копие, а на главата си имал шлем. От този мъж излизало ярко сияние. Това бил мъченикът Сосандър. Като се ужасили от това видение, войниците избягали, обзети от панически страх. Същевременно водата, намираща се в езерото, била преместена от вятъра от единия край на езерото на другия, така че дъното се открило и пред очите на християните се появили телата на светите мъченици. Като се приближили до

мъчениците, отрязали въжетата, с които камъните били привързани към шиите им. След това взели честните тела, поставили ги на колесници и ги докарали до храма на светите патриарси, където ги погребали с чест. Имената на тези мъченици са следните: Текуса, Александра, Клавдия, Фаина, Евфрасия, Матрона и Юлия. Тези свети девиси пострадали през осемнадесетия ден на месец май.

На утрото на следващия ден в града се разчуло, че телата на светите мъченици били взети от християните. Като разбрали това, управителят, идолските жреци и всички останали езичници - идолопоклонници, се изпълнили с голяма ярост и отвличали за разпит всеки християнин, когото случайно срещали на улицата. През това време били взети за разпит и предадени на люта, мъчителна смърт много християни. Те били разкъсвани от мъчителите, като със зъби на хищни зверове. Когато свети Теодот разбрал това, пожелал да се предаде на езичниците, но сродниците му го задържали. А Полихроний, като се преоблякъл като земеделец, отишъл на градския площад, за да разбере всичко, което ставало в града, но веднага бил хванат от езичниците и изправен на разпит пред управителя. Той претърпял много побоища от мъчителите и получил много рани, но мълчал. Но когато видял меч, надвесен над главата му, се изплашил и разказал на мъчителите как гостилничарят Теодот извадил телата от езерото и ги погребал до храма. Като узнали това, езичниците веднага отишли на мястото, където били погребани честните мощи на светите мъченици, разкопали гробовете им и изгорили телата. След това тръгнали да търсят Теодот, който бил тайно известен за това през вечерта на същия ден. Тогава свети Теодот разбрал, че неговият сродник и приятел Полихроний бил този предател, от когото светите патриарси му заповядали да се пази. Като решил да се предаде на мъчения, Теодот казал на роднините си:

- Помолете се за мен на Господ Иисус Христос, нашия Бог, да ме удостои с мъченически венец.

Всички се молили заедно с него през цялата нощ, като свети Теодот се молел със следните думи:

- Господи Иисусе Христе, надежда за отчаяните, помогни ми да извърша мъжествено своя мъченически подвиг и приеми моята кръв, която ще пролеят мъчителите ми, като жертва, принасяна на Тебе за всички гонени християни. Облекчи техните страдания, укроти лютата буря на гонението, за да живеят вярващите в мир и покой.

Когато настъпил денят, светецът решил да отиде при мъчителите и да се предаде в ръцете им. Като узнали това, всичките му роднини заплакали и заридали и като го прегръщали, казвали:

- Да получиш спасение, честни Теодоте, светило и украшение на Църквата! След края на страданията да станеш причастник на небесната светлина, да бъдеш причислен към сонма на ангелите и архангелите и да те осияе славата на Светия Дух и на нашия Господ Иисус Христос, седящ от дясната страна на Бога Отец. Нека всички тези блага ти се подарят заради подвига, към който тръгваш сега. Но знай, че за нас, оставащите сред тези беди, твоето заминаване ще донесе много печал и сълзи.

Докато всички плачели, произнасяйки тези думи, свети Теодот прегръщал и целувал всеки от тях с последна целувка. След това им поръчал, ако успеят тайно от мъчителите да вземат тялото му, да го предадат на свещеника Фронтон, който ще дойде от селището Малос и ще им покаже неговия пръстен. Накрая свети Теодот се прекръстил и смело излязъл от дома си. По пътя срещнал двама от първенците на града. Като искали да му докажат любовта и уважението си, те го

посъветвали по-бързо да се скрие някъде и му казали:

- Жреците на Атина и Артемида, заедно с други езичници, те клеветят пред управителя, като казват, че ти съветваш всички християни да не се покланят на безчувствено дърво и камък. Говорят за теб и много други неща. А Полихроний каза за теб, че тайно си отнесъл телата на девиците. Теодот, скрий се, докато не е станало късно, защото е безумие да се предадеш сам в ръцете на мъчителите.

Светецът им отговорил:

- Ако вие сте мои приятели и ако наистина искате да покажете любовта си към мен, не ми пречете да вървя по пътя, по който съм тръгнал, а идете в съдилището и кажете на старейшините: "Ето, Теодот, когото жреците и народът клеветят, стои тук пред вратата".

Като казал това, той бързо продължил и като стигнал до съдилището, с весело лице започнал да разглежда оръдията за мъчения: тук имало и разпалена пещ, и казани с кипяща вода, и колела, и много други уреди за изтезания. Като гледал всичко това, светецът ни най-малко не се уплашил в сърцето си и не се смутил в мислите си, а продължавал да стои с весело лице, като проявявал пред всички своето мъжество.

Когато управителят видял светеца, му казал:

- Няма да пострадаш от нито едно от намиращите се тук оръдия за мъчения, но само ако принесеш жертва на боговете. Тогава ще бъдеш свободен от всички престъпления, в които те обвиняват и жреците, и целият народ. Освен това, тогава ще станеш наш приятел и приятел на императора, който ще ти окаже големи почести. Само се отречи от Иисус, Когото управлявалият преди нас Пилат е разпънал в Иудея. Помисли върху това, Теодот! Ти ми се струваш благоразумен човек, а

благоразумният човек трябва във всичко да постъпва с предпазливост и разсъждение. Откажи се от всяко безумие; убеди и другите християни да се откажат от безумието си и ще станеш началник на целия град. Тогава ще станеш жрец на главния ни бог - Аполон, който дарява хората с много блага, предсказва бъдещето и изцелява недъзите. Ако започнеш да служиш на този бог, ще получиш правото да назначаващ жреците, които служат на всички останали богове. През теб ще минават всички назначения на всички важни длъжности, ти ще бъдеш ходатай пред съдиите; ще пишеш послания до всички народи от името на императора за различни народни нужди; ще бъдеш много богат и всичките ти роднини ще се радват на голямо уважение. Ако искаш богатства и имоти, мога да ти ги дам още сега.

Докато управителят говорел, сред народа се разнесли гръмки възгласи на одобрение, които увещавали Теодот да приеме богатство и почести от управителя. Но свети Теодот отговорил на управителя Теотекн така:

- Преди всичко аз моля моя Господ Иисус Христос (Когото ти нарече обикновен човек) да ми помогне да изоблича вашата заблуда и да ви покажа суетата на боговете ви. Заедно с това, ще ти изложа накратко тайната на възплъщението на моя Господ и сторените от Него чудеса. О, Теотекн! Аз трябва да говоря пред теб за моята вяра и за моите дела, но за ваш срам, пред всички ще изоблича делата на вашите богове, за които е срамно и да се говори. Този, когото вие наричате Дий и когото вие считате за бог, по-славен от всички други ваши богове, се отдавал на толкова гнусна плътска похот, че може да бъде смятан за начало и край на всяко зло. Вашият поет Орфей разказва, че Дий убил родния си баща Сатурн, взел за жена родната си майка Рея и родил от нея дъщеря Персефона. Но той не се спрял до тук. Прелюбодействал и със своята дъщеря, а освен това, се оженил за сестра си Юнона. По същия начин и

Аполон осквернил сестра си Диана пред жертвеника на остров Делос. По подобен начин и Марс бил разпален от плътска страст към Венера, Вулкан - към Минерва родни братя - към родни сестри. Нима не виждаш, управителю, колко мерзки са беззаконията на твоите богове? Нима вашият закон не наказва всички, вършещи такива престъпления? А вие се хвалите с делата на блудните си богове и не се срамувате да се покланяте на отцеубийци, кръвосмесители, прелюбодейци, осквернители на деца, влъхви (за всичко това са писали вашите поети, хвалейки мерзките дела на боговете ви). А делата и чудесата на нашия Господ Иисус Христос са чисти и нямат нито един порок. Всички свети пророци са предизвестили тайнството на възплъщението на нашия Господ Иисус Христос, като казвали, че в последните времена Бог ще слезе при хората от небето, ще живее с тях като човек, ще направи знамения и неописуеми чудеса, изцелявайки много и различни болести и подарявайки на хората Небесното Царство. Същите свети пророци са предсказали с голяма точност не само възплъщението на Господа, но и Неговата доброволна жертва за нас, Неговите смърт и погребение. Свидетели за това са халдеите и персийските мъдреци, които по звездата намерили мястото на раждането Му и отишли при Него с дарове, за да Му се поклонят като на Бог. А свидетели на възкресението Му станали римските войници, пазещи гроба Му. Те видели как Господ възкръснал от гроба и съобщили за това на първосвещениците. Но кой може да преразкаже всички чудни и славни дела, които нашият Господ Иисус Христос извършил през време на земния си живот? Първо, Той превърнал вода във вино; после с пет хляба и две риби нахранил до насита пет хиляди души в пустинята; изцелявал болните; ходел по морето като по суша; природата на огъня се бояла от Неговата власт; дал зрение на слепороден; превръщал куците в бързоходци; по Негова заповед възкръсвали мъртви; Той възкресил и върнал към живот

четиридневния Лазар. Всички тези преславни и предивни чудеса показват очевидно за всички, че Иисус Христос е бил истинният Бог, а не обикновен човек.

Докато светецът свидетелствал с тези думи за Божествената природа на нашия Господ Иисус Христос, всички езичници, стоящи близо до онова място, изпаднали в голям смут и наддали вой, както реват морските вълни при бурен вятър. Жреците скубели косите си, раздирали дрехите си, късали венците си; а народът все повече роптаел и с гняв питал управителя защо е позволил на този достоен за смърт богохулник да говори толкова много, а не го предава на мъчение и смърт?

Тогава управителят се разгневил още повече, заповядал на войниците да съблекат светеца, да го окачат гол на дървото за изтезания и да стържат тялото му с железни куки. Самият управител станал от мястото си, подготвяйки се да измъчва светеца със собствените си ръце. През това време се повдигнала буря от народно недоволство; народът крещял, искал и заповядал на слугите на управителя да започват изтезанията. Единствено светият мъченик продължавал да стои спокойно, без ни най-малко да се смущава в душата си или да изпитва страх в сърцето си. Теодот бил толкова безметежно спокоен, сякаш че мъченията не били подготвяни за него.

След това светецът бил окачен на дървото. Когато войниците започнали без милосърдие да стържат тялото на светеца, лицето му сияело от радост, тъй като имал за свой помощник Господ Иисус Христос. Светецът бил изтезаван така дълго време. Слугите се изморили и били сменени от други. Мъченикът пребивавал непоколебим в изповядването на Христовото име, изглеждало, сякаш че страда не в своето, а в чуждо тяло. Цялата си мисъл той бил устремил към Господ

Иисус Христос, Който му помагал.

След известно време управителят Теотекн заповядал да поляят раните на светеца със силен оцет, в който била разтворена сол, а след това заповядал да обгорят със свещи ребрата на мъченика. Обгарян с огън, като усетил смрадта, излизаща от гореното му от всички страни тяло, Теодот започнал да извърща лицето си настрани. Като забелязал това, управителят веднага се приближил към него и казал:

- Теодот, къде са сега всичките ти дръзновени думи? Виждам, че ти се сломяваш от мъките. Ако не беше хулил нашите богове и ако им се беше поклонил, сега нямаше да страдаш така. Но нима аз не те съветвах, като човек от незнатен произход, занимаващ се с гостилничарство, да не се противиш на заповедта на императора, който има власт над живота и смъртта ти?

Светият мъченик отговорил:

- Не си мисли, управителю, че ме сломяват твоите мъчения, като виждаш, че извърщам настрани лицето си, за да не вдишвам смрадта от обгореното ми тяло. По-добре заповядай на слугите си да изпълняват с по-голямо усърдие това, което им е наредено, тъй като ми се струва, че те твърде лениво изпълняват задълженията си. А ти самият измисли някакви други, по-жестоки мъчения за мен, за да разбереш колко голяма е силата на моя Господ Иисус Христос, Който ме укрепява сред тези мъчения. Като се опирам и надявам на помощта, която ми дава моят Бог, аз презирам не само теб, но и твоя император като най-окаяния пленник.

Когато светецът казвал това, управителят заповядал на войниците да ударят мъченика по устата и да счупят челюстите и зъбите му. А светецът, като приемал нанесените рани, казал на управителя:

- Дори и да разрежеш езика ми на парчета, плановете ти пак няма да успеят, защото нашият Бог и Господ Иисус Христос чува и мълчащите свои раби.

След като светецът бил изтезаван и измъчван продължително време, тъй че всички слуги се изморили, управителят наредил да свалят Теодот от дървото за мъчения и да го хвърлят в затвора до следващото изтезание.

Войниците повели свети Теодот през целия град към затвора. Цялото тяло на светеца било покрито с рани, с което Теодот показал на всички победата си над мъчителя и над дявола. През време на шествието към затвора светецът бил обкръжен от много хора, гледащи Христовия мъченик като някакво любопитно зрелище. А светецът на всеослушание изповядвал силата на нашия Господ Иисус Христос, като казал:

- Вижте колко голяма и славна е силата на Христос, моя Господ! Ето, вие сами виждате, че по Негова воля страдащите заради Неговото свято име не усещат болка от раните и мъченията; виждате, че Той прави немощната човешка плът по-силна от огъня; виждате, че Той дава толкова голямо мъжество и сила на хората от незнатен произход, така че те смятат за нищо дори заповедите на императори и царе. Нашият Владика дава благодатта Си на всички вярващи в Него, незнатни и знатни, роби и свободни, варвари и елини.

След това, като посочил раните си, казал:

- Вярващите са длъжни да принесат такава жертва на нашия Бог и Господ Иисус Христос, Който Сам е пострадал за всички нас.

Когато светецът казал това, бил вкаран в затвора и бил заключен в едно тясно помещение.

След като изминали шестнадесет дни, откакто Теодот бил

затворен, управителят наредил да приготвят съдилище в центъра на града, на това място, където обикновено се устройвали зрелища. Светият мъченик бил изведен от затвора и изправен на съдилището. Като го видял, управителят му казал:

- Ела по-близо при нас, Теодоте, защото ми се струва, че ти, като беше наказан достатъчно по-рано, сега си се отказал от своята гордост и си се променил към по-добро. Наистина, ти постъпи неразумно, като навлече върху себе си толкова големи мъчения. Ние не искахме да те мъчим. Но като се откажеш от твоето упорство, познай силата и могъществото на нашите богове; тогава ние ще те наградим с даровете, за които говорихме по-рано. Ние ти обещахме тези дарове преди, обещаваме ти ги и сега; ще ги получиш, ако се поклониш на нашите богове; но ако не се поклониш, веднага ще усетиш и огъня, приготвен за теб, иострите железни куки, и устата на зверовете, готови да те разкъсат.

Светият мъченик отговорил:

- О, Теотекн! Можеш ли да измислиш такова мъчение, което би съкрушило силата на моя Господ Иисус Христос, Който ми дава сила сред мъченията? Но въпреки че тялото ми вече е достатъчно наранено от оръдията за изтезания, както и самият ти виждаш, изпитай отново силата ми. Предай ме на нови мъчения и ще видиш, че ще понеса мъжествено и тях, както и предишните.

Тогава управителят заповядал отново да окачат светеца на дървото за изтезания и да стържат тялото му с железни куки, отваряйки старите му рани. През време на мъченията светецът гръмогласно изповядвал Христовото име. След това мъчителят заповядал на войниците да снемат светеца от дървото за изтезания и да го влачат по нагорещени парчета от счупени глинени съдове. После отново го окачили и отново го стъргали,

така че по тялото му не останало нито едно здраво място: той целият бил като една голяма рана. Само езикът му бил цял. С него той славел Бога, а над безсилието на мъчителите и войниците се надсмивал. Като не знаел на какви други мъчения да го подложи, управителят издал заповед, с която осъждал светеца на смърт. Съдържанието на заповедта било следното:

“Ние заповядваме да се посече с меч Теодот, защитник на галилейската вяра, враг на нашите богове, противник на императорските разпореждания и мой хулител. Тялото му да бъде изгорено, за да не могат християните да го погребат”.

Светецът бил поведен извън града, на полето, за посичане. След него вървели много хора, мъже и жени, желаещи да видят смъртта му. Като стигнали до определеното място, Теодот започнал да се моли на Бога така:

- Господи Иисусе Христе, Съзидателю на небето и земята, Който не изоставяш тези, които се надяват на Твоето свято име! Благодаря Ти, че ме удостояваш да стана гражданин на небесното отечество и участник в Твоето Царство. Благодаря Ти, че ми помогна да победя змията и да я потъпча. Моля Те, изпрати на верните Си раби избавление от обкръжаващите ги беди. Нека с моята смърт да се прекрати гонението, което нечестивите езичници повдигнаха срещу Твоята Църква. Изпрати мир на Твоята Църква и я избави от вражески клевети.

Като завършил молитвата и казал: “Амин”, светецът се обърнал и видял християни, които плачели за него. Светецът им казал:

- Братя, не плачете за мен, но по-добре прославете силата на нашия Господ Иисус Христос, Който ми помогна да завърша мъжествено своя подвиг и да победя врага. А на небесата с

дръзновение ще се моля на Бога за вас.

Като казал това, мъченикът преклонил честната си глава под меч и бил посечен в седмия ден на месец юни.

Слугите на управителя донесли на това място много дърва, натрупали ги на клада и положили отгоре тялото на Христовия мъченик, за да го изгорят, съгласно заповедта на управителя. Но внезапно, по Божий промисъл, се вдигнала голяма буря, а тялото на мъченика било обгърнато от блестяща като мълния светлина, така че никой от войниците не се осмелявал да се приближи до дървата и да ги запали.

Когато управителят разбрал за това, заповядал на войниците да не тръгват от това място и да пазят тялото на мъченика, за да не го вземат християните. В изпълнение на тази заповед, войниците си построили палатка от върбови клонки и тръстика и седнали в палатката, пазейки тялото от християните.

Случило се така, че по Божий промисъл, близо до това място минавал свещеникът Фронтон, който носел на ръката си пръстена на мъченика Теодот. Той пътувал от своето до съседното село и не знаел нищо за случилото се със свети Теодот. Фронтон возел на магарето си много хубаво вино от стара реколта, което щял да продаде в града. Свещеникът имал лозе и изхранвал с него семейството си. Когато Фронтон приближил до това място, където била палатката с войниците и където лежало тялото на мъченика, магарето се спънало и паднало на земята. Като видели това, войниците отишли да помогнат на Фронтон и му казали:

- Къде отиваш, страннико? Нощта вече настъпи. По-добре остани при нас, още повече, че тук има и паша за животното.

Свещеникът се съгласил да пренощува с тях и се отправил към тяхната палатка (а тялото на мъченика било покрито със

съчки и сено). До палатката бил накладен огън и вече имало готова храна. Войниците поканили Фронтон да вечеря заедно с тях. А Фронтон, като взел от тях един съд, го напълнил с вино и им предложил да пият от виното. Като опитали виното, войниците го похвалили, тъй като то наистина било много хубаво. След това попитали Фронтон:

- На колко години е това вино?

Фронтон отговорил:

- Вече е на пет години.

Войниците пиели вино, без да знаят, че гостът им е християнин, и при това свещеник. На масата войниците разговаряли с Фронтон за случилото се през последните дни. Те му разказали как били удавени седемте девици за това, че не искали да измият идолите; как гостилничарят Теодот през нощта извадил телата им от езерото и ги погребал; как го търсили градските власти; как той сам дошъл в съдилището и се предал, за да бъде изтезаван; как мъжествено понесъл мъченията, като че ли тялото му било от желязо. След това казали:

- Ето тук лежи обезглавеното тяло на този, когото пазим по заповед на управителя.

Като ги изслушал, свещеникът горещо благодарил на Бога, Който го удостоил да узнае за страданията и гибелта на светия мъченик Теодот. След това свещеникът започнал да обмисля как да вземе оттук честното тяло на Христовия мъченик. Като напълнил съда догоре, той го подал на войниците и им казал, че могат да пият вино колкото искат. Когато войниците се опили и заспали, Фронтон отишъл при честното тяло на Христовия мъченик, извадил го изпод съчките и сеното и започнал със сълзи да го целува. След това свалил пръстена от

ръката си и го сложил на един от пръстите на мъченика с думите:

- Свети мъченико Христов, Теодоте! Ти наистина изпълни това, за което те молах!

След това Фронтон здраво привързал честното тяло и главата на мъченика към магарето си и го пуснал обратно към селото си. И магарето тръгнало към селото на Фронтон, носейки върху себе си честното тяло на мъченика. А Фронтон отново сложил съчките и сеното на мястото, където лежало тялото на мъченика, и като влязъл в палатката, заспал.

На следващата сутрин Фронтон станал много рано и започнал уж да съжалява за магарето, като казал:

- Моето животно е изчезнало. Дали не го е откраднал някой?

Войниците съчувствали на Фронтон и не разбрали, че честното тяло на мъченика е взето, тъй като видели, че съчките и сеното лежали на мястото си. Като им оставил виното, свещеникът излязъл от палатката, уж с цел да търси магарето си, но повече не се върнал, тъй като тръгнал към своето село.

А магарето, по Божий промисъл, стигнало до същото място, където по-рано свети Теодот разговарял с Фронтон и похвалил мястото като много красиво и удобно за полгане на свети мощи. Христовият мъченик посъветвал Фронтон да построи църква на същото място и обещал да изпрати за нея мъченически мощи. Като стигнало до това място, магарето се спряло и не се помръднало, докато не дошъл господарят му и не свалил от него честните мощи. След това Фронтон повикал християни и погребал с чест светите мощи на мъченика, а покъсно построил тук църква в чест на свети мъченик Теодот, за слава на Христос, нашия Бог.

Всичко това написах аз, грешният Нил (пише авторът на житието на свети мъченик Теодот); написах го с голямо внимание и усърдие, за всички възлюбени в Христа братя, защото знаех историята на живота на светия мъченик и бях заедно с него в затвора. А вие четете с вяра и любов, за да получите в Небесното Царство еднаква участ със светия мъченик Теодот и с всички, подвизавали се за благочестието светии и за да се радвате на небесата в нашия Господ Иисус Христос, на Когото, заедно с Отца и Светия Дух, се отдава слава, чест и поклонение във вековете. Амин.

Тропарь мученику Феодоту Анкирскому и иже с ним

глас 4

Мученик Твой, Господи, Феодот/ во страдании своём венёц
прият нетлennyй от Тебё, Бога нашего:/ имей бо крепость
Твою,/ мучителей низложй,/ сокруши и демонов немощныя
дерзости. / Того молитвами// спаси души наша.

*(Перевод: Мученик Твой, Господи, Феодот подвигом своим
венец нетленный получил от Тебя, Бога нашего; ибо он, имея
силу Твою, мучителей низложил, сокрушил и демонов
немощные дерзости. По молитвам его, Христе Боже, спаси
души наши.)*

Тропарь священномученика Феодота

глас 4

И нравом причастник,/ и престолом наместник апостолом
быв,/ деяние обрел еси, богодохновенне,/ в видения восход,/
сего ради, слово истины исправляя,/ и веры ради пострадал
еси даже до крове,/ священномучениче Феодоте,/ моли Христа
Бога// спастися душам нашим.

Кондак, глас 2:

Страдальчески подвизався добре со страдальцы твоими Феодоте, и венцы почести приясте, с честными страдотерпицами девами. Темже Христа Бога молитесь непрестанно о всех нас.

(Мъченически си се подвизавал добре, Теодоте, с твоите състрадалци, и приехте почетни венци с честните деви мъченици: затова молете непрестанно Христа Бога за всички нас.)

Страдание на светите мъченици Петър, Дионисий, Андрей, Павел, Христина, Ираклий, Павлин и Венедим († 249-251 гг.)

По време на гоненията срещу християните, повдигнати от езичниците, верните Христови воители полагали душите си за своя Господ, при което цялата вселена се обагрела с мъченическа кръв. По време на едно от гоненията бил хванат от езичниците и християнинът Петър, красив младеж, силен тялом и духом. Хванали го в хелеспонтския град Лампсак. Когато Петър бил заведен на разпит при управителя Опитимин, управителят го попитал:

- Ти християнин ли си?

- Да, християнин съм - отговорил Петър.

Управителят казал:

- Ти сам виждаш с очите си заповедите на нашите непобедими императори. Принеси жертва на нашата велика богиня Венера.

Момъкът отговорил:

- Учудвам се, управителю, как смееш да ме убеждаваш да се

поклоня на една скверна и блудна жена, позволяваща си да върши такива мерзки дела, че за тях е срамно дори да се говори. Нима сега не преследвате и не наказвате със закон тези, които си позволяват да вършат такива дела, каквито вие приписвате на вашата богиня Венера? Но ако вие считате една блудница за ваша богиня, как аз бих могъл да се поклоня и да принеса жертва на мерзка блудница? Не, аз съм длъжен да се покланям на живия и истинен Бог, Царя на всички векове, моя Господ, Христос. Единствено на Него подобава да се отдава жертва на молитва, хвала и умиление.

Като чул тези думи, управителят заповядал на войниците си да завържат младежа на колела за мъчение и да изтезават тялото му с дървени и железни предмети, чупейки костите му. Но Божият раб Петър, колкото по-жестоко бил изтезаван, толкова по-твърдо и по-здравоспособно се утвърждавал в надеждата си за помощ от Господ Исус Христос, като се надсмивал над безумието на управителя. После Петър вдигнал очи към небето и започнал да се моли така:

- Благодаря Ти, Господи, Исусе Христе, за това, че ми даде такава сила и твърдост сред мъченията. Удостои ме мъжествено да завърша докрай подвига си и да победи нечестивия враг.

Управителят, като разбрал, че с мъчения няма да успее да сломи волята на мъжествения момък, заповядал да отсекаат главата му с меч.

През това време бил хванат и хвърлен в затвора един друг християнин, на име Дионисий. Когато управителят се готвел да тръгне от Лампсак за Троада - град, разположен близо до Хелеспонтската област, при него довели двама войници, християни, родом от Месопотамия, чиито имена били Андрей и Павел. Заедно с тях бил доведен и християнинът Никомах, който непрестанно и гръмогласно викал:

- Аз съм християнин!

Управителят, като видял Никомах, който на всеослушание изповядвал, че е християнин, се обърнал към Андрей и Павел:

- А вие какво ще кажете?

Те отвърнали:

- И ние сме християни.

Тогава управителят казал на Никомах:

- Принеси жертва на боговете, съгласно царската заповед.

Никомах отговорил:

- Нима не знаеш, че християните не принасят жертви на бесовете?

Управителят веднага заповядал на войниците да съблекат Никомах гол, да го окачат на дървото за мъчения и да стържат тялото му с куки.

Когато Никомах бил вече близо до смъртта и му оставало да потърпи още малко, за да получи мъченически венец (който, като че ли вече бил в ръцете му), той неочаквано се лишил от този славен венец. Като оставил изповедничеството, той се отрекъл от Христа и извикал на всеослушание:

- Аз никога не съм бил християнин! Съгласен съм да принесе жертва на боговете!

Войниците веднага прекратили изтезанието и го свалили от дървото за мъчения.

Когато окаяният богоотстъпник принесъл жертва на идолите и им се поклонил, изведнъж го нападнал бяс, който силно го ударил в земята, така че Никомах започнал да се гърчи, да

хапе езика си и да изпуска от устата си кървава пяна, докато накрая окаяната му душа го напуснала.

В същото това време сред народа, струпан наоколо, стояла една шестнадесетгодишна девица, на име Христина. Тя се обърнала към бесноватия Никомах и му каза:

- О, окаяни и погубващ себе си човеко! Само заради един час ти си спечели вечна и неописуема мъка.

Като чул тези думи, управителят заповядал да хванат девицата и да я изправят пред съдилището. След това я попитал:

- Ти християнка ли си?

Девицата отговорила:

- Да, християнка съм. И сега плача и скърбя за гибелта на този окаян човек, който не пожела да изтърпи краткото мъчение, за да придобие за душата си вечен покой.

Управителят ѝ казал:

- Ето, сега той получи покой, защото принесе жертва на боговете. Но за да не би вие, християните, да го оскърбите, нашата велика богиня Диана и Венера пожелаха да го вземат оттук. Но аз искам и ти да принесеш жертва на тези богини, в противен случай ще бъдеш поругана и изгорена на огън.

Светицата отговорила:

- Моят Бог за мен е по-важен от теб и затова не се боя от заплахите ти. Аз се надявам на моя Бог и вярвам, че Той ще ме защити и ще ми даде търпение във всичко.

Тогава управителят наредил да я предадат на двама блудни младежи, за да я осквернят и обезчестят. А за Андрей и Павел заповядал да бъдат изпратени в затвора, там, където се

намирал и Дионисий.

Двамата безсрамни младежи бързо повели към жилището си чистата и свята девица, канейки се да я обезчестят. Но щом я довели в дома си, плътските им пожелания угаснали и до полунощ те не могли да я осквернят. А през нощта до Христина се появил светъл юноша, който облял с ярка светлина целия дом. От страх младежите паднали на земята като мъртви. Като дошли на себе си, те паднали в краката на света Христина, като я умолявали да се помоли за тях на своя Бог, та да не ги постигне някакво наказание от Него. Тя, като ги изправила на крака, им казала:

- Не се бойте, но знайте, че юношата, когото видяхте, е свети ангел, изпратен при мен от Христос, моя Бог, за да пази девството ми. Той винаги е готов да умъртви всеки, който се докосне до мен.

По такъв начин светата девица Христина, защитавана от Самия Бог, продължавала да пребъдва в чистота.

На утрото на следващия ден гражданите от този град, подстрекавани от идолските жреци, отишли при управителя и поискали от него да им предаде намиращите се в затвора християни. Управителят извел от затвора Дионисий, Андрей и Павел и им казал:

- Трябва да принесете жертва на великата богиня Диана.

Но светиите отговорили:

- Ние не познаваме нито Диана, нито някакъв друг бяс от тези, които почитата вие. Ние познаваме и почитаме само нашия Бог, Господ Иисус Христос.

Тълпата, като чула такъв отговор от устата на мъчениците, със силни викове започнала отново да иска от управителя, да

предаде в ръцете ѝ тези християни, които хулят боговете. Управителят наредил да набият мъчениците, а след това да ги предадат на тълпата.

Тогава езичниците, като завързали светиите за краката, със силни кръсъци ги повлекли извън града, канейки се да ги убият с камъни.

Когато ги умъртвявали по този начин, света Христина, узнавайки за случващото се, побягнала към мястото на екзекуцията и като се навела със сълзи към телата на убиваните с камъни светии, казала:

- Искам да умра заедно с вас на земята, за да живея заедно с вас и на небето!

През това време донесли на управителя, че една девица - християнка, предадена на двама младежи за оскверняване, била освободена от ръцете им от някакъв светъл юноша; като избягала от къщата на тези младежи, тя отишла на мястото, където убивали с камъни християните, и останала при тях. Като научил това, управителят наредил да я убият чрез посичане с меч.

Така светите мъченици, подвизавали се против дявола, света и управителя Опитимин, се удостоили да станат победители над враговете си с помощта на Христос, нашия Бог. При това Петър бил умъртвен след множество различни мъчения; Дионисий, Андрей и Павел били убити с камъни, а светата девица Христина била посечена с меч. Това се случило в град Лампсак, през управлението на император Декий.

А светите мъченици Ираклий, Павлин и Венедим били атински граждани. С голямо дръзновение те проповядвали Христовото име в Атина и убеждавали всички нечестивци да се откажат от суетното идолослужение и да се кръстят в името на

Отца, и Сина, и Светия Дух. Заради своите проповеди те били хванати и изпратени за разпит при атинския градоначалник. На разпита те изповядали истинния Бог, Твореца на всичко, а идолите нарекли безчувствени камъни и дървета, сътворени от човешки ръце. Заради изповядването на Христовото име тези свети мъченици били предадени на различни мъчения и накрая заедно с учениците си били хвърлени в огнена пещ, след което и умрели. За своя подвиг те са приели нетленни венци от Христос, нашия Бог, на Когото подобава слава во веки. Амин.

Страдание на светите мъченици Симеон, Исаак и Вахтисий (IV в.)

Светите Христови мъченици Симеон, Исаак и Вахтисий били перси по народност и пострадали при царуването на нечестивия цар Сапор. Тъй като били християни, идолопоклонниците ги хванали и започнали да ги принуждават да се отрекат от Христос и да се поклонят на слънцето и огъня, но християните в отговор казали:

- Няма да се отречем от Създателя на творението и няма да се поклоним на слънцето и огъня.

Тогава мъчителите завързали краката и ръцете им и ги били жестоко, а после ги хвърлили в затвора, където ги държали гладни седем дена. След това те били изведени от затвора и претърпели различни мъчения, а накрая отсекли с меч честните им глави. Така светите мъченици приели смъртта.

ЧЕТИ-МИНУТЕ

{{_LINK1_}}

